

MEMO

Komitee/töögrupi nimi:	Põhjamaade ja Baltimaade Mesindusnõukogu PBMN (NBBC) aastakonverents Eestis Tartus.
Adressaadid:	Eesti Mesinike Liit, lähetuskäskkiri nr. 3-11 kokkuvõtte-aruanne
Aruande koostaja:	Aivo Sildnik, EML juhatuse liige
Kuupäev:	04.02-06.02.2011
Lehekülgede arv:	3

Lähetatav on osalenud ka varasematel aastatel toimunud üritustel (alates 2000 a), mistõttu nimetatud üritusel isiklike kontaktide loomise järjepidevuse tagamine on säilinud.

Üheks läbivaks jooneks käesoleval NBBC üritusel oli kõigi osalejate maade informatsioonis mesilasperede hukkumine ning võimalikud lahendused. Kui mesilaspere meetoodangut on mesinikul suhteliselt kiiresti raske suurendada, siis mesilasperede kui elusvara säilitamine on mõneti reaalsem.

Hukkunud mesilaspere on majanduslikust tootmisest väljas ja mesinik kaotab eelkõige sissetulekus. Suureneb risk tema majandustegevuse jätkusuutlikkuses ja seega mesindussektori võimalikus vähenemises tervikuna. Mesilasperede hukkumine Euroopas on erinevates riikides erinev ja seda aastati suures ulatuses.

Ajavahemikul 1986 -2010 olid talvekaod Taanis enamjaolt alla 15 % peredest, üksikutel aastatel pea 30 % peredest. Suur tagasilöökk kogu riigi mesinduse osas oli Taanis 2008. aastal, mil kaotati ca 35 % so kolmandik mesilasperedest. Sellised kõrged ja aperioidilised mesilasperede kaotused on mõneti iseloomulikud kõikidele mesindusmaadele. Kas oleks võimalik õppida teiste riikide kogemustest? Kasutada profülaktilisi võtteid? Selleks vajatakse usaldusväärseid andmeid ja võimalikult adekvaatset piirkondlikku analüüsi. Teabe edastamine annaks teatud ohusignaali. Ennetamise osas tegeletakse maailmas pea igas neljandas riigis, kokku on liikmeid 214.

Väga hea ülevaate Põhjamaade seiresüsteemist andis taani mesinduskonsulent Flemming Vejsnæs ja ühtlasi mesilasperede talvitumisest 2009/2010 aastal. Kinnitust sai üldteada tõde, et suurimad talvekaod on pigem nõ väikemesinike mure. Mesilasperede hukkumise võimalikke põhjuste osas on vastuseid palju, kuid valdavalt olid põhjusteks” halvad emad” ja “teadmata põhjus”. Viimases ongi teatud potentsiaal, mida ühiselt määratleda. Suur seos mesilasperede hilisema hukkumisega on ikkagi mesilastele talvesöötmise andmise aeg. Mida hilisem söötmine, seda tõesem, et mesilaspere hiljem hkkub.

Eeltoodu ei vähenda teiste võtete tähtsust, vaid rõhutab eelkõige mesiniku endi teadlikkuse osakaalu. Viimast saab suunata näiteks ka mesilasrasside osatähtsuse osas. Seos on ka madalasaagiliste mesilasperede ja nende võimaliku hukkumise osas. Seega on juba hetkel lihtsaid ja võimalikke profülaktilisi võtteid võimaliku majandusliku kahju vähendamiseks, ja seda just praktilise mesinduse osas. Viimane eeldab mesinike süsteemset koolitust ja teabe kiiret edastamist. Tänapäeval on enamikule mesinikele piisavalt lihtne elektrooniliselt vastava teabe kättesaadavus, küsimus on eelkõige selle usaldusväärsuses.

Mõneti sarnased on ka Soome ja Rootsi mesilasperede hukkumise protsentuaalsed näitajad ja seda aastate lõikes. Siit samuti arvamus, et kuidas” hoiatada” mesinikke võimalike ohtude eest. Näiteks Rootsiski on suhteliselt kõrge mesilasperede hukkumine “teadmata põhjustel”,

ca 13 %. Samas on teadmata põhjuste väljaselgitamine ka osaliselt võimatu, kui mesinik ei oma vastavat pädevust.

Mesinike vanus! Arvestades inimeste kiiret elutempot, on mesinike suhteliselt kõrge vanus probleemiks paljudes riikides (ca 60 eluaastat). Vanemate inimeste teatud töövõime langus vähendab taas majanduslikke sissetulekuid. Reinvesteeringud tootmisse vähendaks riske eelkõige tööaja ja inimressursi säästmiseks.

Mesinike osatähtsuse järjepidev vähenemine on eelneva protsessiga tihedalt seotud, mistõttu prioriteediks võiks olla lähiajal noormesinike koolitamine. Näiteks Rootsis on püütud mitmeid aastaid suurendada naismesinike osatähtsust, hõlbustades just raskete füüsiliste operatsioonide teostamist ja nende vähendamist. Sama on võimalik ka noorukite kaasamiseks ja ühtlasi töötraumade vältimiseks. Arvestades, et valdav osa mesinikest on ikkagi hobimesinikud või siis osalise tööajaga, on suurim tööpõld ootamas just seda sektorit. Näiteks Taanis on küllatki suur osa mesindusprogrammi rahast suunatud mesindusinstruktorite ja mesinike koolitusele. Kusjuures ka valitsus on suurendanud 5 aasta perioodil toetusi mesinduse arendamiseks, 500 000 eurot aastas.

Lähinaabrite lätlaste mesindustegevus on vägagi kindlasuunaline. Aktiivselt püütakse säilitada ja suurendada mesindusliidu liikmete arvu. Aktiivne on erinevate riikide küllastamine ja seda järjestikustel aastatel. Näiteks 2010. aasta augustis oli allakirjutanul võimalus kordineerida Läti mesinike kahepäevast õppereisi eesti mesilatesse. Tagasiside oli positiivne.

Võrreldes teiste Balti riikidega on läti mesinduse eripäraks kõrge mahemesindusega tegelejate protsent. Kui eestis on hetkel ca 500 vastavat mesilasperet, siis naabritel ca 11 557! Kui meil ca 14 mahemesilat, siis naabritel 147. See on tõsiselt analüüsimist vajav olukord ja edasiste suuniste andmine ka meie mesinikele! Õnneks on meil tunnustatud mesinikena seda valdkonda viljelemas ja edasist suunda näitamas Taali Mesila mesinikud Aili ja Tõnis Taal Lääne-Virumaal. Nende eestvõtmisel toimus näiteks 2011. talvel ühine õppus eesti mahemesinduse eestvedajatele. Ka allakirjutanu osales nimetatud koolitusel.

Pärast mitmeaastast meepromo programmi suurenes oluliselt Lätis mee tarbimise kogus inimese kohta aastas, mis annab lootust edukalt realiseerida kodumaist toodangut. 68 % toodangust realiseeritakse otsemüügil, mis näitab usaldust mesiniku vastu.

LML liikmete arv on kordades kõrgem kui EML liikmete arv, kokku 1700 liiget. Ilmselge, et siinkohal tuleb arvestada naabrite kogemusi, sest organisatsiooni elujõud sõltub suuresti liikmelisusest. Viimast on kindlasti aidanud suurendada kõrgetasemelised ja huvitavad õppereisid erinevatesse riikidesse, mille osaliseks kordineerijaks on olnud ka allakirjutanu.

Lätis on hetkel kolm palgalist mesinduskonsulenti, kes suunavad koolitus- ja nõustamistegevust. Stabiilne sissetulek annab motivatsiooni tegeleda valdkonnaga süvisi ja olla tasemel spetsialist. Tasub märkida, et nende transpordi kulud kaetakse LML poolt, kusjuures palk on poole kohaga tööaja eest vabariigi keskmine. Aktiivselt on tegeldud just erinevates piirkondades õppepäevade korraldamisega ja seda regulaarselt. Läti eripäraks saab lugeda ka asjaolu, et mesinduslektoritele korraldatakse koolitusi, et tagada täiskasvanute koolitamise kvaliteet. Käesoleval hetkel on käivitatud analoogne koolitus ka Eestis, mis toimus Jänedal ja leidis aktiivset vastukaja just osalejate arvukuse osas.

Leedu mesinduses on hetkel 1 mesinduskonsulent, kusjuures 3 mesindusdoktorit.

Siinkohal tasub märkida et eesti atesteeritud konsulendid (3) on osaliselt hõivatud mitmete teiste tegevustega, mistõttu suur potentsiaal on kasutamata.

Õppereisid- 2011 suvel on ettevalmistamisel Läti Mesinike Liidul suurem mesindusüritus, kuhu palutud osalema ka eesti mesinikud. Seni on nimetatud ürituse küllastamine veel lahtine, sest täpset aja- ning tegevuskava pole veel esitatud.

Apimondia Argentiina 2011-ühiskülustus -võimaluste loomine Läti Mesinike Liidu kaasabil.

Õppematerjalid- Eesti mesindus on nüüdseks orienteeritud Soome ja teiste põhjamaade mesindustehnoloogia järgimisele. Väga hästi meil vastu võetud Soome Mesinike Liidu kaasabil 2008. aastal eestikeelne “Praktiline mesindus” 1 osa. Selliste õpikute väljaandmine ei toimu paraku nii lihtsalt ja kiiresti. Mistõttu jääb loota, et varsti suudame eesti mesinikele kättesaadavaks teha ka raamatu 2 osa.

Koolitused- EML on suutnud tagada koolituste kättesaadavus kogu vabariigi ulatuses, mis arvetades hetke majanduslikku seisut on suureks abiks just väikemesinikele. Koolituste sarju on toimunud mitmel tasandil ja planeerimisel samuti mitmeid.